

**LANDELIJKE KLACHTENCOMMISSIE VOOR HET ALGEMEEN BIJZONDER
ONDERWIJS**

ADVIES 2013-32

24 januari 2014

De bandopname van uitingen van de leerkracht tijdens de les is legaal en terecht gemaakt. Uit het transcript van de opname blijkt van een aantal niet acceptabele uitingen. Eigenlijk had de klacht van te voren aan de leerkracht dienen te worden voorgelegd. De aangeklaagde directeur was niet eerder op de hoogte van de klacht. De aangeklaagde bestuurder is eerst in een later stadium zijdelings op de hoogte gebracht van de bezwaren tegen de aangeklaagde leerkracht. De aangeklaagde bestuurder kan niet worden verweten dat hij in dit geval nog geen stappen had ondernomen een onderzoek in te stellen en eventuele passende maatregelen te nemen.

**OORDEEL VAN DE LANDELIJKE KLACHTENCOMMISSIE
VOOR HET ALGEMEEN BIJZONDER ONDERWIJS
INZAKE KLACHT 13-32**

De Landelijke Klachtencommissie voor het algemeen bijzonder onderwijs (verder: de commissie) heeft op 14 november 2013 via de e-mail een klacht ontvangen van de heer A. en mevrouw B. (hierna te noemen: klagers), ouders van C. (10 jaar, hierna te noemen: leerlinge). De klacht, geregistreerd onder nummer 13-32, is gericht tegen mevrouw D., leerkracht; mevrouw E., directeur en de heer F., voorzitter van bestuur van G. te Breda (hierna te noemen: respectievelijk de aangeklaagden en de school).

Procedure

De commissie die de klacht heeft behandeld, bestond uit mr. C. Sjenitzer, voorzitter; mr. A.H. Westendorp, lid en E.I.H. Gordijn-Oud, lid.

De commissie heeft op 18 november 2013 het door klagers ingevulde vragenformulier ontvangen. De ondertekende versie van de klacht heeft de commissie op 22 november 2013 ontvangen. De ontbrekende handtekening is door de commissie op 13 december 2013 ontvangen.

Aangeklaagden zijn in de gelegenheid gesteld zich schriftelijk te verweren. Op 3 december 2013 heeft de commissie een ondertekend verweerschrift ontvangen. De ontbrekende handtekeningen heeft de commissie op 10 december 2013 ontvangen.

Klagers en aangeklaagden zijn daarnaast in de gelegenheid gesteld hun standpunten nader toe te lichten op een op 13 december 2013 te Utrecht gehouden besloten hoorzitting.

Klagers waren daarbij aanwezig. De aangeklaagden waren eveneens aanwezig.

Ontvankelijkheid

De school was ten tijde van de voorgevallen feiten en de indiening van de klacht aangesloten bij de commissie. De dochter van de klagers was ten tijde van het indienen van de klacht leerlinge van de school. De klacht wordt daarom **ontvankelijk** verklaard.

Korte inhoud van de klacht

1. De leerkracht gaat met grote regelmaat op een manier tegen de leerlingen tekeer die niet acceptabel en schadelijk is;
2. De directeur neemt de geluiden rondom de leerkracht niet serieus, handelt de klachten niet juist af en houdt de situatie in stand;

3. De voorzitter van het bestuur handelt de klacht niet correct af. Hij houdt de (schadelijke) situatie voor de leerlingen in stand.

Ad 1. Het gaat om het volume en de toon. Door opnames met een spraakrecorder in de rugzak van de leerlinge is gebleken dat de leerlingen worden bloot gesteld aan uitbarstingen, schreeuwpartijen en onacceptabel taalgebruik van de leerkracht. De voorbeelden blijken uit de uitgeschreven tekst van de opname van de les in de klas op 7 oktober 2013. De klagers beschrijven de toonzetting als kleinerend, intimiderend en denigrerend. Het lijkt erop alsof de leerkracht niet met plezier voor de klas staat. Het lijkt een constante staat van irritatie te zijn naar de leerlingen toe. De leerkracht staat maar één dag in de twee weken voor de klas. De beleving bij de hoofdlerkracht (zie klacht 13-31) was erger. Pas later werd duidelijk dat dit gedrag ook bij onderhavige leerkracht aanwezig is.

Ad 2. De directeur houdt openlijk de hand boven het hoofd van de leerkracht zonder hoor- en wederhoor toe te passen. Klagers beschrijven vervolgens het gesprek tussen de directeur en klagers alsmede het gesprek tussen de directeur en de leerlinge die beide betrekking hadden op de leerkracht inzake klacht 13-31. Vanuit de directie is er geen inhoudelijke actie ondernomen op de signalen van meerdere ouders.

Ad 3. De klaagster heeft vier gesprekken gehad met de voorzitter van het bestuur. Na het eerste gesprek zou wederhoor worden toegepast. Tijdens het tweede gesprek bleek dat de coördinatoren zich niet konden vinden in hetgeen door de klaagster op tafel was gelegd. Het probleem werd begrensd tot leerkracht-leerling. Verder kijken naar het daadwerkelijk functioneren van de leerkracht was geen optie. Het derde gesprek was met de leerkracht inzake klacht 13-31 erbij. Tijdens het vierde gesprek is gesproken over de onrust die de klagers veroorzaken en de ontstane vertrouwensbreuk die zou moeten leiden tot de keuze voor een andere school voor de leerlinge.

De klagers zouden graag zien dat er een extern onderzoek komt naar het hele systeem op de school. Er is sprake van een hoge uitstroom en klachten doordat de klachten in deze procedure aan de orde gesteld schoolbreed worden ervaren. Er heerst een zwijg- en angstcultuur bij

zowel ouders als de leerlingen. De situatie is voor de leerlingen ongezond en schadelijk. Bovendien zou individuele begeleiding van de leerkracht noodzakelijk zijn.

Verweer

Ad 1. De klagers hebben zich niet eerder tot de aangeklaagde leerkracht gewend met een klacht als de onderhavige. Er is sprake van een transcript van een bandopname van een gedeelte van één lesdag, die zonder toestemming van de betrokken leerkracht, directie of bestuur tot stand is gekomen. Van “een grote regelmaat” is niet zonder meer sprake. Het doen opnemen van lessen door ouders zonder voorafgaand medeweten en instemming geeft een ernstige vertrouwensbreuk aan en moet overigens geacht worden niet legitiem te zijn. De toevoeging bij het transcript doet “beschrijvende” uitspraken over de toonzetting terwijl tevens wordt geconstateerd dat deze “uiteraard niet op papier gezet (kan) worden”. De leerkracht beschrijft het begin van een maandagmorgen. De leerkracht wijst op de verschillende rollen die zij in de loop van de dag dient te spelen. Vervolgens gaat de leerkracht in op een aantal fragmenten van de geluidsopname.

Ad 2. Door de klagers is geen klacht aangaande de leerkracht ingediend of besproken met de directeur. Van het gestelde kan dan ook geen sprake zijn. Indien en voor zover hier bedoeld wordt op de feiten en omstandigheden die betrekking hebben op de klacht met kenmerk 13-31 wordt voor de reactie korthedshalve verwezen naar het verweer inzake klacht 13-31.

Ad 3. Diverse gesprekken zijn gevoerd met de klagers. Deze gesprekken hadden echter betrekking op klacht 13-31. Tijdens deze gesprekken is niet aan de orde gekomen dat er opnames zouden zijn gemaakt van lessen van de leerkracht. Wel is aangegeven dat de leerkracht tijdens de les verwezen heeft naar bandopnames van lessen van haar collega. Door de aangeklaagde is daarover gezegd dat hij dit “onhandig” vond van de leerkracht en dit zou bespreken met de leerkracht inzake klacht 13-31. Tijdens het gesprek is het functioneren van de leerkracht verder niet aan de orde gekomen. Voor een inhoudelijke reactie wordt verwezen naar de reactie op klacht 13-31.

Voor wat betreft de voorstellen van de klagers ten aanzien van de gehele school wijst de aangeklaagde op het WMK (Werken Met Kwaliteit)-PO onderzoek dat is gedaan naar de sociale veiligheid. Over de te nemen maatregelen zal op korte termijn overleg plaats vinden met de coördinatoren van de school, de intern begeleider en de directie. Het rapport en de samenvatting zijn ook ter kennis gebracht van de Onderwijsinspectie. Verder is een onderzoek gedaan naar de tussentijdse uitstroom. De definitieve resultaten daarvan zijn nog niet beschikbaar.

Oordeel

Voor zover aangeklaagden zich verweren op grond dat de bandopname zonder hun voorkennis, medeweten of instemming tot stand is gekomen en derhalve illegaal is, wordt dit door de commissie verworpen. Niet alleen betreft het een opname gemaakt door (de wettelijk vertegenwoordigers van) één van de deelnemers aan het gesprek, maar bovendien was het maken van een opname op deze manier de enige mogelijkheid voor de klagers om bij betwisting daarvan door de aangeklaagden zich een oordeel te (kunnen) vormen over de klachten die via hun dochter tot hen kwamen.

Ad 1. De commissie heeft niet kunnen vaststellen dat de uitingen van de leerkracht met grote regelmaat hebben plaatsgevonden. Uit het transcript van de opname blijkt wel van een aantal niet acceptabele uitingen. De commissie wijst daarbij op (onder meer) de volgende citaten: “Ik heb begrepen dat je weer één van je ouderwetse buien hebt van meester. Ik probeer me er niets van aan te trekken. De respectloosheid die van je uitgaat. Ik bewonder meester dat hij het uithoudt met je.” “Nog één opmerking en je krijgt zo verschrikkelijk op je falie dat je het je leven zal heugen. Ik ben geen televisietoestel waar je tegen tekeer kan gaan.” “Tis niet te geloven. Ik vraag wil je je boeken opruimen en de melodie mee neuriën en in plaats daarvan hoor ik ongeveer twintig kinderen van o die belangrijke dingen tegen elkaar uitwisselen. Dames en heren, er wordt geen prijs op gesteld, hoe je ook heet en hoe belangrijk dat je ook denkt dat je bent. Ik heb gesproken AMEN. “

Gelet op het voorgaande acht de commissie de klacht **in zoverre gegrond**.

Het feit dat in dit geval de klacht van te voren niet aan de aangeklaagde leerkracht is voorgelegd (hetgeen eigenlijk wel had behoren te gebeuren), verandert niets aan dit oordeel. Het gaat om de uitspraken op zichzelf.

Ad 2. De aangeklaagde directeur was niet eerder dan ten tijde van het indienen van onderhavige klacht bij de commissie op de hoogte van de klacht gericht tegen de aangeklaagde leerkracht. De directeur kan ter zake dan ook geen verwijt worden gemaakt. De commissie acht de klacht voor zover gericht tegen de directeur **ongegron**d.

Ad 3. Eerst in een later stadium is de aangeklaagde bestuurder tijdens een gesprek inzake klacht 13-31 zijdelings op de hoogte gebracht van de bezwaren tegen de aangeklaagde leerkracht. De aangeklaagde bestuurder kan niet worden verweten dat hij in dit geval nog geen stappen had ondernomen een onderzoek in te stellen en eventuele passende maatregelen te nemen. De commissie acht de klacht voor zover gericht tegen de aangeklaagde bestuurder **ongegron**d.

Den Haag, 24 januari 2014

C. Sjenitzer,
Voorzitter

D.H.C. Dane-Peeters
Secretaris